

VIII. MITJANS DE PRODUCCIÓ AGRÀRIA

2. COMERCIALIZACIÓ DE LLAVORS, PLANTES HORTÍCOLES, PLANÇONS DE FRUITERS I VINYA

En l'actualitat, aspectes tan importants dels cultius com la productivitat, la resistència a plagues i a malalties, unes certes qualitats organolèptiques i determinades característiques que puguen afavorir la comercialització, moltes vegades, depenen més dels mitjans de producció vius utilitzats (plançons i patrons de fruiters o de plantes hortícoles, llavors, etc.) que de les labors i els tractaments que puguen realitzar-se durant la fase de cultiu.

Per això, a més de tindre en compte els seus costos i els seus resultats monetaris en els comptes econòmics de l'agricultura, és convenient analitzar les variacions quantitatives i qualitatives produïdes en el material genètic utilitzat en el sector agrari valencià l'any 2022.

2.1. Plançons de cítrics

Al llarg de la campanya de comercialització 2021/2022 es van produir en els vivers situats en la Comunitat Valenciana 3.131.078 plançons, aquesta producció va ser de 255.332 unitats inferior a la de la campanya anterior, la qual cosa representa una disminució del 7,5% respecte 2020/2021.

Les dades queden recollits en el quadre 8.9 i en el gràfic 8.8. Analitzant els mateixos s'observa un comportament dispar entre les diferents tipologies de classificació dels cítrics. Així doncs, s'observa que el creixement més significatiu quant al nombre de plantes va tindre lloc en el grup dels mandariners híbrids que van tindre un creixement de 75.156 plançons aconseguint els 595.553 plançons, amb un creixement del 14,4%. D'altra banda, el descens més important, quant al nombre de plantes, va anar en els tarongers amb una disminució de 163.253 exemplars, que en percentatge va significar una retracció del 10,3% respecte a la campanya anterior.

De manera general cal destacar que la resta dels subgrups de plançons de cítrics que inclou tarongers, clementiners, satsumers, llimeres, limeres i arangers van disminuir la seua comercialització en de mitjana 16,9%.

La producció de patrons en la campanya 2021/2022, pot veure's en el quadre 8.10 i en el gràfic 8.9. Cal destacar que el conjunt de patrons comercialitzats va presentar una disminució del 7,5% respecte a la campanya 2020/2021.

De tots els patrons va destacar el *Citrange Carrizo* que continua sent el més venut amb 1.002.840 unitats, 32,0% del total, però amb una disminució del 24,1% respecte la campanya anterior, seguit de *Citrus macrophylla* amb una producció de 885.696 unitats amb un augment de 122,5%.

A més, també és interessant considerar les diferents combinacions entre patrons i varietats comercials que s'ofereixen en el quadre 8.11. Per a la campanya 2021/2022 van destacar les combinacions del patró *Citrange Carrizo* amb diferents varietats de les diferents espècies de cítrics, en total 1.002.840 unitats de les 3.131.078 unitats totals. En el cas dels tarongers, els prop de 579.992 exemplars es van empeltar sobre *Citrange Carrizo* (el 57,8%), sobretot de les varietats Lane Late, Valencia Delta, Navelina i Valencia Mindknight que van aconseguir los 411.670 exemplars entre les quatre. La combinació de tarongers amb *Citrus macrophylla* va augmentar considerablement i es va situar en 294.494 unitats, que representen el 20,8% dels plançons de tarongers.

La combinació del *Citrange Carrizo* amb clementiners també va ser important, aconseguit els 158.121 exemplars, sobretot de *Clemenules* i *Oronules*, amb 76.328 i 29.155 exemplars respectivament. Amb *Citrus macrophylla* es van combinar 57.781 unitats de clementiners, destacant fonamentalment *Oronules* i *Orogros*.

Per als mandariners híbrids el patró més utilitzat va ser també el *Citrangle Carrizo* amb 153.211 unitats destacant en les varietats Nadorcott, Learni i Nova. En segon lloc, es va situar el *Citrus macrophylla* amb 124.291 unitats usat preferentment amb les varietats Nova i Murina.

Per al os satsumers el *Citrangle Carrizo* va ser així mateix, utilitzat com a patró en el 62,2% dels casos, amb 38.175 exemplars, dels quals 25.017 es van combinar amb Owari i 13.158 amb Okitsu.

En llimeres i limeros, és el *Citrus macrophylla* el que destaca per les seues qualitats, així doncs, la seua producció va ascendir a 349.721 exemplars ocupant el primer lloc en aquestes espècies, amb el 68,3% del total de patrons. Es va usar majoritàriament va ser sobre llimera Fina (142.804 unitats) i Verna (104.865 unitats). També esmentar l'ús del *Citrangle Carrizo* amb 24.600 exemplars de llimeres destacant principalment Eureka amb 16.660 unitats.

2.2. Plançons de fruiters no cítrics

Els vivers de fruiters de la Comunitat Valenciana en 2022 van produir un nombre de plançons de fruiters de 5.029.561, que va suposar una disminució del 9,5% respecte 2021.

Com pot observar-se en el quadre 8.12 i en el gràfic 8.10, el repartiment territorial d'aquesta xifra va ser molt desigual, perquè el 65,5% va correspondre a la producció de la província de València, l'17,2% a la de Castelló i el 17,2% a la d'Alacant.

Dels prop de 5,03 milions de plançons produïts en la Comunitat Valenciana el 43,6% correspongué a la producció d'ametler s amb 2.192.479 unitats, 594.628 unitats a oliveres (11,8%) i 475.330 unitats a caqui (9,5%).

En el cas de l'ametler esta xifra suposa una continuïtat en la demanda que està experimentant el subsector agrícola per aquesta espècie, tenint en compte la sèrie històrica des de 2010, ja que en 2016 i 2017 va tindre una demanda extraordinària de plançons, encara que en 2022 va experimentar una disminució del 24,6%. El 64,0% de la producció de plançons d'ametler correspongueren a la varietat Antoñeta, el 10,1% a Aspereta i 6,4% a Avijor. La producció de plançons d'ametler es concentra a la província de València amb el 64,2% a Alacant amb el 28,0% i Castelló amb el 7,8%.

Va seguir en importància la producció de plançons d'olivera, amb el 11,8% del total de fruiters no cítrics i 594.628 unitats produïdes, registrant-se un fort augment del 42,1% respecte 2021. La varietat Arbequina amb una producció de 432.990 unitats va ser la que més va destacar d'entre totes les varietats d'olivera.

Els plançons de caqui, amb 475.330 exemplars van representar el 9,5% del total de plançons de fruiters. Aquesta producció va suposar un augment del 4,2% respecte 2021. Aquesta xifra confirma l'alentiment de les noves plantacions d'aquesta espècie. Les varietats *Roig Brillant*, amb una producció de més de 371.840 unitats (78,2%) va ser la varietat amb major comercialització. La província amb més producció va ser la de València amb el 68,8% de la producció de plançons de caqui.

Els plançons de bresquilleres, que inclou a nectarines, paraguaians i platerina, van tindre una producció de 234.240 unitats, van representar el 4,7% de la producció de plançons de fruiters. Aquesta producció representà un cert augment respecte a 2021 (11,3%) en la qual es van comercialitzar 210.399 plançons. Aquesta xifra indica la demanda estable del sector en aquest cultiu. La província amb més producció d'aquesta espècie va ser la València amb un 90,5% de la producció de bresquilleres.

Els plançons de figuera van ocupar el cinqué lloc amb 232.634 unitats van representar el 4,6% dels plançons produïts i van registrar un augment significatiu (56,7%) respecte 2021, xifra que confirma una estabilització de la demanda d'aquesta espècie. La producció de magraners va ascendir a 223.541 unitats en 2022 xifra que va suposar un augment significatiu en relació amb 2021 (174.100 unitats).

Respecte a la distribució territorial del total de plançons de fruiters no cítrics, destaca la província de València amb una producció de 3.295.875 plançons i que van suposar el 65,5% de la producció de la Comunitat Valenciana. Subratllar la producció de plançons d'ametler, amb 1.407.931 exemplars (64,2% del total dels ametlers de la Comunitat Valenciana), d'oliveres amb 542.790 unitats 91,3% i de caquis amb 327.110 unitats (68,8%).

A Castelló, es van produir 867.154 unitats, la qual cosa va representar 17,2% de la producció de la Comunitat Valenciana i va suposar una disminució del 5,2% respecte 2021.

La producció va estar molt centrada en els plançons d'ametlers amb 170.634 unitats, representant el 19,7% de la producció de plançons de la província. Li va seguir en importància la producció de plançons de caqui amb 148.200 unitats, que van suposar un augment respecte de 2021 del 53,0%. En tercer lloc, la producció de plançons d'alvocat va aconseguir 117.000 unitats que va suposar l'13,5% de la producció de plançons totals de la província.

A Alacant la producció de plançons de fruiters va aconseguir els 866.532 exemplars, que va suposar el 17,2% de la producció total de la C. Valenciana. En 2022 la producció de plançons a Alacant va experimentar una disminució de la producció del 22,1% respecte 2021. La producció es va centrar especialment en l'ametler amb 613.914 unitats, la qual cosa va representar el 70,8% de plançons de la província, i el 28,0% del total d'ametlers de la Comunitat Valenciana.

D'altra banda, en la producció de plançons de fruiters no cítrics, a més de la varietat comercial destinada a la producció dels fruits, cal considerar també l'espècie fruitera i varietat que exerceix de patró. En els vivers de la Comunitat Valenciana es van produir en 2022 un total de 618.156 exemplars de patrons la qual cosa va suposar un increment del 158,5% respecte 2021.

Per espècies, en la Comunitat Valenciana va destacar la producció patrons de garrofera amb 197.500 unitats (31,9% del total). El segon grup de patrons sense empeltar va ser l'espècie Caqui, amb 166.000 unitats representant el 26,9% de la producció total. El grup de patrons provinents del gènere *Prunus* va obtindre una producció de 154.700 unitats (25% del total).

Per a finalitzar l'anàlisi de la producció de plançons fruiters s'incorpora un gràfic 8.15 històric-comparatiu dels principals plançons produïts en la Comunitat Valenciana entre els anys 2012 a 2022 i les espècies: cítrics, caqui, fruiters d'os (albercoc, cirerer, prunera, bresquilla i nectarina), ametler i magraner.

Destaca el manteniment de la producció de plançons d'ametler que confirma l'interés per aquest cultiu encara que en 2022 ha disminuït el nombre de plançons, una estabilització dels cítrics, però amb tendència a disminuir.

2.3. Material vegetal de vinya

L'obtenció de noves plantes de vinya es realitza a partir dels ceps denominats peus mares. Aquests ceps són de dues classes, les destinades a l'obtenció d'estaques per a patrons i, d'altra banda, les dedicades a la producció de gemmes de varietats comercials, que s'empeltaran sobre els patrons.

Les superfícies de peus mares de vinya en els vivers de la Comunitat Valenciana en 2022 es detallen en el quadre 8.14 i en el gràfic 8.11. A l'obtenció de patrons es van destinar 1.267 hectàrees, de les quals el 42,5% es van destinar a la producció del patró *110-R* (538,6 ha). Altres patrons que també van tindre una certa rellevància van ser el *140-Ru* (186,5 ha), el *1103-P* (164,7 ha), Fercal (87,4 ha) i el *161-49* (12,4 ha).

Per a l'obtenció de gemmes de varietats comercials es van destinar 414 hectàrees, que d'entre les diferents varietats, destacarem las varietats Airén, que va ocupar el 28,1% de la superfície, (116,5 hectàrees) i Boval que va representar el 17,1% (70,7 hectàrees).

Tal com pot observar-se en el quadre 8.15, les estaques de patrons plantades sense empeltar (s'empeltaran després d'arrelar) van aconseguir els quasi 1,3 milions d'unitats produïdes, xifra molt

inferior a 2021 en un 60,1%. Van destacar, sobretot, les del 110-R (44,4%) seguides per les del 140Ru i 1103-P majoritàriament.

La plantació d'estaques ja empeltades (també conegut com a planta-empelte) va ser de 24,3 milions d'unitats, la qual cosa va suposar un descens del 43,2% respecte del 2021, repartides entre les empeltades amb material certificat amb 20,9 milions d'estaques (85,9%), estàndard 3,6 milions d'estaques (13,8%) i material base amb 66.133 unitats (0,3%).

Entre els empelts certificats van destacar els realitzats amb gemmes certificades de la varietat Garnacha tintorera 4,3 milions de plantes d'Ull de llebre 3,9 milions d'unitats i de Airén, 3,8 milions d'unitats. Per als empelts realitzats amb material estàndard les gemmes procedien majoritàriament de les varietats Negre de Pàmpana Blanca (0,61 milions d'unitats), Garnacha tintorera (0,43 milions d'unitats), Airén (0,4 milions d'unitats) i Eva (0,2 milions d'unitats).

2.4. Plantes hortícoles i llavors

La producció de plantes hortícoles per part dels planteristes registrats en la Comunitat Valenciana en 2022 va aconseguir prop dels 1.261 milions d'unitats, xifres que figuren detallades per espècies i província de producció en el quadre 8.16. Aquesta xifra total suposa un augment del 46,1% respecte de 2021.

Atesa la producció provincial, Alacant va representar el 83,4%, València el 14,2% i Castelló el 2,4%.

A nivell de la Comunitat Valenciana, l'espècie amb major número de planta produït va ser la ceba amb 478,7 milions (38,0% del total), seguida del bròcoli amb 279,9 milions (22,2%), l'encisam amb 210,8 milions de plantes (16,7% sobre el total).

A Alacant la producció de plantes hortícoles va estar centrada també en la ceba, bròquil i encisam. Aquestes tres espècies, amb 868 milions de plantes, van representar el 82,5% de la producció provincial. Aquestes produccions van tindre un augment del 95,4% respecte de 2021. La ceba, per si només, ja va suposar el 38,2% de la producció provincial de plantes hortícoles mentre que el bròquil i l'encisam representaren cadascuna el 26,4% i el 18,0% respectivament.

Per part seua, a València destaca la producció de plàntules de ceba que va aconseguir 76,6 milions de plantes venudes el que va suposar el 42,8% de les hortícoles de València. Destaca la posició dominant d'aquesta producció a conseqüència de la tendència al cultiu de ceba amb planter mecanitzat en detriment de la sembra directa. Li segueix la producció de plantes de cols de fulla llisa amb el 8,2%. Per part seua, la producció de plantes de cols xineses, amb 13,5 milions d'unitats, va representar el 7,5% del total de la província.

Per a finalitzar, quant a la producció de llavors en la Comunitat Valenciana es van dedicar 508,3 hectàrees de les quals la majoria van ser d'arròs. Així, a la producció de llavors d'arròs es van destinar 496,5 hectàrees íntegrament a València. A més, com pot veure's en el quadre 8.17, també es van produir llavors d'altres espècies, entre les quals destaquen, la destinada a producció de llavors de pèsol amb 3,6 hectàrees, o faves amb 3,0 hectàrees.